

Kodumaa n. 40, 4. X 1967. a.

UUS EESTI OOPER — SEEKORD EDUARD TUBINALT

Nädal aega viibis Tallinnas helilooja Eduard Tubin. Mis oli seekord külaskäigu põhjuseks? Sellest jutustas helilooja meile mõni tund enne tagasisõitu Stockholm.

«Tekkis selline naljakas kavatsus hakata ooperit kirjutama, ütles Eduard Tubin. «Kui «Estonia» oli Helsingis, siis oli see peamiselt Arne Mikk, teatri muusikaala juhataja, kes mulle ettepaneku tegi: kas ma ei tahaks kirjutada ooperit. Kui jutuks tuli Aino Kallase «Barbara von Tisenhusen», hakkas see mõtte mulle nii meeldima, et kuidagi ei saanud ei ütelda.»

«Kas ka libretist on juba olemas?»

«Selle eest oli teater vahepeal hoolt kandnud, leppides kokku luuletaja Jaan Krossiga, kes saatis juba mulle ka libreto esialgse kavandi.»

«Nüüd siis tulite Tallinna seda kavandit täpsustama?»

«Jah, ega aega maksa kao-

tada. Oligi vaba aega, ilmad ilusad. Mõtlesin, et võtan ka kaamera kaasa, teen Tallinnast ühe väikese filmi, ühtlasi kohtan vanu sõpru ja tuttavaid. Nii oligi: käisin ringi, ajasin juttu ja sain ka filmi valmis. Filmisin just vanalinnas. Põnev töö. Nädala jooksul kirjutas Jaan Kross valmis ka ooperi kaks esimest pilti. Need andis ta mulle juba kaasa, hiljem saadab järgmised juurde. Algas oligi meil just segane — lõpp on juba iseenesest nagu korras.»

«Kuuldavasti külastasite õige tihedalt ka «Estonia» etendusi?»

«Tahaksin «Estoniast» kirjutada ülevaadet ajakirjale «Mana». Lisaks Helsingis nähtud «Othellole» ja «Kratile» nägin nüüd «Luikede järve», «Maskiballi», «Porgyt ja Besisi», aga ka musicale «Muinaslugu muusikas» ja «Kiri nõudmiseni.»

«Ja teie hinnang?»

«Tase on hea. Kui mõnes kohas midagi ka soovida jä-

tab, siis eks see ajaga parane. Hea, et teatril on otsinguid: püütakse edasi ega elata vanast rasvast.»

«Kas olete vahepeal, pärast oma viimast Tallinna-reisi, ka midagi uut loonud?»

«Liiga ilus suvi oli, et midagi kirjutada. Kuu aega olen Türgimaal. Kui kord lõunamaa päike on oma töö teinud, siis... Pealegi, metsad olid seeni täis, korjasin puravikke.»

Ja siis klaverimäng — vanas ees hakkas see meeldima. Mängisin läbi kõik Mozarti ja Beethoveni sonaamid. Mozart on just selline helilooja, kes vanemale inimesele annab elujõudu ja nooruslikkust.»

«Kas Tallinnas oli mahti ka väljaspool teatrit muusikat kuulata?»

«Kuulasin raadiomajas Arvo Pärdi tšellokontserti ja Jaan Räätsa 6. sümfooniat. Ühtlasi kuulasin helilindilt ära ka oma 8. sümfoonia ettekande Tallinnas — ma pole ju seda teost veel ise kuulnudki.»

«Kas jäite ettekandega rahule?»

«Jah. Ja jäin rahule just — iseendaga. Leidsin, et ma pole siiski veel päris ära unustanud, kuidas muusikat kirjutada. See annab aga hoogu edaspidiseks.»

«Seda hoogu on vist praegu eriti vaja?»

«Kindlasti. Pühapäeval puhkan kodus välja, juba esmaspäeva hommikul aga hakkab ooperiga pihta. Tahan teha nii ruttu, kui vaid libreto tuleb. Algul skitseerin paberi-

le lihtsalt mingisuguse skeemi. Siis istun laua taha ja hakkkan partituuri kirjutama. See võtab aega. Kui see on tehtud, siis pean klaviiri ka veel tegema. Kui kõik hästi läheb ja midagi vahele ei tule, loodan 1968. aasta sügishooaja alguseks ooperi teatritele anda.»

See on mulle hiigla põnev töö. Aine on mind nii ära võlunud, et pole enam kannatustki: tahan kohe tööle hakata.»

MARIKA OJA